

T A R İ H VESİKALARI

Sayı: 12

Nisan 1943

Cilt: II

NİZÂM-I CEDÎD'İN LÂGVINE DAİR BİR VESİKA

Bu vesika, Kastamonu adliye binasında mevcut şer'î mahkeme sicillerinin, 1223 (1808—1809) senesine, Şeyhzade Mustafa Edip Efendi zamanına mahsus sicilden istinsah olunmuştur.

Alemdar Mustafa Paşa'nın şehadeti zamanında kaleme alındığı anlaşılan bu emrin, Mahmud II. nin Yeniçerileri ortadan kaldırmasından sonra Kastamonu'ya geldiği ve mer'î usule tevfikân sicille kaydolunduğu anlaşılmaktadır.

Kroniklerin kaydetmemiş olduğu bu vesika, askerî tarihimizin bir hâdisesini aydınlatması itibarıyla ehemmiyetli görülmüştür.

Talât Mümtaz YAMAN

Diyarbakır Maarif Müdürü

Nizam-ı Cedide lânet olunan emirdir

Anadolunun sol kolunda vaki vüzera-yi izâma ve kadılara, Erzurum kadısına, mütesellimlere, âyana, voyvodalara ve sair iş erlerine

Bad-el-elkab

Devlet-i Aliyyenin kadîm ocakları, bunca seferlerde yararlık ve hamiyet ibraz edüp nice nice fütühata mazhar olmuşlar iken Nizam-ı Cedid namıyla muhdes olarak icadolunan asker sene-i sabıkada ref'olmuşken sonradan yine bir takrib ile meydana çıkıp bu keyfiyet nizamat-ı mülkiyeye mugayir ve Dergâh-ı Âli Yeniçeri ve Sipahî ve Silihdar ve Bölükât-ı Erbea ve Cebeci ve Topçu ve Arabacı ve Humbaracı ve Lağımçı Ocakları kadîm ocaklar olup ecdad-ı izâmım enarallâhu berâhinehüm hazarâtının eyyam-ı saltanatlarında din düşmanlarına cevap verüp nice fütühat-ı celile ve galebe-i külliyye mazhar oldukları cihetle bundan böyle dahi gayret ve sadakat ibraz edecekleri aşikâr ve bâhirdir. Binaenaleyh fimaba'd itibar-ı şahanem kadîm ocaklarıma olup Nizam-ı Cedid askeri Der-i saadetten külliyyen kaldırıldığı ve bad-el-yevm olmaması matlûb-ı hümayunum olmağla haklarında lânet olunduğu cümnenizin malûmu oldukta dâhil-i hükûmet ve idarenizde Nizâm-ı Cedid askeri var ise bil-ittifak kaldırılması hususuna müsareat ve Anadolu ve Rumeli (hazaratları) bu sevda-dan fariğ olup ümmet-i Muhammed'in emn ü âsayişine mugayir olacak vaz' u hâlât vukuunda ittifak ve mücanebet eylemeniz habında hassaten işbu emr-i şerifim isdar ve ocağ-ı âmirem tarafından mahsusan mübaşir ile irsal olunmuştur. İmdi emr-i hümayunum Anadolu ve Rumelinin üçer kollarına evamir-i aliyyem ile ilân olunduğu malûmunuz oldukta bervech-i meşruh amel ve hareket olunmasına müsareat eylemeniz babında fermân-ı âlişanım sadır olmuştur. Buyurdum ki

Evail-i şevval 1223, vusulü 25 zilkade 1223
(İkincitçerin 1808 sonları, gelişi 21. 1809)